

MAC-TALLA.

"An ni nach cluinn mi an diugh cha'n aithris mi maireach."

VOL. I. SIDNI, C. B., DÌ-SATHAIRNE, FEBRUARIDH 4, 1893. No. 37.

SIOSAL & CROWE,

Fir-Tagridh, Comhairlichean
Notairean, &c.

SIDNI, C. B.

CALIFAN SIOSAL. W. CROWE.

ARCHIBALD & CO.,

CEANNICHEAN.

Sealbhadairan Meinean Guail
Gheorrié

Murray & Mac Coinnich,

Comhairlichean, Fir-tagraidh,
&c.

SIDNI TUATH, C. B.

J. H. MURRAY. D. D. MAC COINNICH.

HEARN & HEARN,

Fir-Tagraidh, Notairean,
&c., &c.,

SIDNI & ARICHAU.

J. H. HEARN.

D. A. HEARN.

G. A. Mac Phionghain,

Fir-Tagraidh, Comhairlichean,
Notair, Etc.

Baile-Sheorais, Eilean
Phionnas' Iomhair.

Mac Gillies & Mac Eachuin,

Comhairlichean agus Fir-Tag-
raidh aig Lagh,

Sidni & St. Peter's, C. B.

Joseph A. Mac Gillies. J. J. C. Mac Eachuin.

NAIDHEACHDAN NÌ SEACHDAINN.

Mur do phaidh thu air son a Mhac-
TALLA thathas, greas ort agus dean an
deanasan sin gun dail.

Cuir thuginn dolair gu leth us gheibh
thu MAC-TALLA 'ean *Scottish Canadian*
fad bliadhna, agus leabhar beag de dh'
orain Albannach.

Air an 13mh la dhe'n mhìos so, bidh
Dr. Robert Buchanan air fheuchinn leis
an lagh air son bàs a mhinna. Tha e air
fhagail air gun de choir e a' dhi le
puinneasan.

Tha paipear a Chulottetown ag radh
gun danig air an Urr Dughall MacDomh-
nill, an Tighniah, naoidh caraidean
eigheach ann sin eagla air an t-sabaid
s'a chàidh.

Ann an Charleston an Carolina-a Deas,
chan fhacas dreach an t-aneachda o
chionn choig bliadhna deug gus an la
roinne nuair a thuit de shneachda na rinn
an talamh geal.

Tha cuideachd cheannichean 'an Yar-
mouth, N. S., an deigh soitheach fhasdadh
gus luchd de dh'iasg tiorram a thoirt gu
New York. Tha o air a mheas gur fhiach
an luchd fichead mìle dolair.

SO AN T.AM.—Mun am so bi casadich,
enatan, cuing us tinneasan eile baailteach
dhuinn, agus bhiodh e feumail botull de
Dr. Wood's Norway Pine Syrup a bhi
faisg air laimh, oir leighsidh e gach aon
dhiu. A phris 25 us 50 cent am botull.

Tha ceannaire an deigh briateadh a
mach ann a Hawaii, ron de dh'Eileanan
Sandwich, ar sa-Chiuiu. Bha a bhan chuan-
rich air son ath-atharachadh eigin a
dh'annam ann a riaghladh na rìogh a' d'
nach do cherd ri moran de h-ìochdrain.
Dh'eirich buidheann laidir na h-aghaidh,
chuir iad bharr na caithreach i, agus chuir
iad suas dough riaghladh ur. Tha iad sin
a nise gu mor an gèall air na h-eileanan a
bhi air an eòndid ris na Staitèan. Tha e
air innse dhuinn nach do ghabh a chuid
bu mho de naisinnich nan eilean gnòthuch
sàr bith ris an ar-a-mach, agus uime sin
chà bhiodh e ro iongatach ged a gheobh-
a' h-bhan-rìgh air aise do'n chathair.

Chaidh duine mhuinntir Rocky Point,
Charlottetown d'm b'ainn Iain MacPhion-
ghain a chuir do'n tigh-oibreach an Doc-
chester an la roinne air son sabhal achuine
na theine. Tha e ceithir fichead bliadhna
dh'aois 'a tha e gu bhi san tigh-oibreach
tri bliadhna.

Chaidh Innsennach a mhurt air Eilean
Walpole, faisg air Toronto an la roinne
le dithia de chompanich. Thanig a' d'
reit eigin eatorra, agus ann san t-uasaid
chaidh gabhail air gus an robh e mar bha
Lean na maoir air luig nam murtaicean
'a rinn iad greim orra. Tha iad a nise 'a
phriosan a feitheamh ri bhi air am feuch-
iun leis an lagh.

Aig Takod, baile beag ann a Hungary,
air an 27mh la dhen mhìos so, chach
meig gheall na teine. Cha ceud e a
duine 'g obair aig an am, agus cho fada
a chuala sinn, cha d'fhosaras dguine theine
a nise beo. Thugadh naoidh eilean
dheuga a nise, ach b'fheadar dhait b'ann
a bha 'raunachadh na meinne sguit dhen
obair, oir bha 'n ceo an imis an tachdhan.
Chan eil fhios de dh'aobharich an t-àine.

Air eilean beag ris an abrar *Tory Is-
land* a niar thuath air Eirinn, tha
sluagh a basachadh nam fheadha le
droch ghriuirich a thanig nam meay. Bha
iad ann an suidheachadh truagh o chionn
da mhìos le cion a bhidh, 'a 'rann a
thanig an enslaint nam meay ch. nach
seasamh aca ris idir. Tha soitheach' ann
air a chuir thun an eilean gu iadann a' d'
tinn a thoirt air falbh gu tigh eirinn.
gu cobhair a dheanamh orra san air a bha
a ghorta.

POSAIDHEAN.

Aig Cow Bay, Ian 18mh la, leis an Urr, Eilean
Grand, Rìaghrìgh Domhnullach, 67 bliadhna dh'aois.
Aig River Inhabitant's Ian 18mh, leis an Urr,
Domhnull Domhnullach, Iain C. MacLeod, 67 bliadhna
lèite Walker.

BAIS

Aig Sgìr Dhuth, air a Chladach-a-Tuath Ian 18,
Murchadh MacDhathain, 67 bliadhna dh'aois.
Aig an Amhuinn-a-Tuath, Ian 4, Anna Nic Eòr,
bantrach Dhomhnull Mhic Leoid, 79 bliadhna dh'aois.
Aig a Chladach-a-Tuath Ian 28, Anna, bean Chas,
Dhomhnullach, 31 bliadhna dh'aois.
An Boston, Dec. 20, Mor Poutan, rìghnan de Iain
na Cèrionas Phoutan, Lèite's Creek, 16 bliadhna
dh'aois.

MAC-TALLA.

Mac-Talla air a chur a mach a h-uile
Sìdhi, C. B.

HRIS BHLADHNA:

Shon toiseach na bliadhna, \$0.50
Shon 0.75
Shon 1.00

Sith a chuireas thugain sia ainm
air, gheibh e bliadhna dhe'n
sgidh.

Tha 's aon ghaippear Galig 'an Am-
u choir do na Gaidheil an uile
neanamh air a chumail suas.

J. G. McKINNON,
Mac Talla,
Sydney, C. B.

SATHAIRNE, FEBRUARIDH 1, 1893.

caraid do'n MAC-TALLA
nach thugain a Glaschu mar a
"Tha mi 'n duil gum bi mor-
neachadh aig MAC-TALLA auns a
thna 'tha nis air toiseachadh. Tha
an ceimhne cuidean auns an
n duthaich iomadh mi a chual iad
oige. Agus tha e ro fheumail gu
ceangal ri cheile muinntir a tha
hairt na seann chanain ainne nach
agb bas fhad'sa bhithes fìor Ghaidh
a beo air gach taobh do'n chuan."

Thug am posta g'ar 'n ionnsidh na la-
coimhe, "Irisleabhar na Gaidhlig,"
paipear a tha air a chuir a mach an
Bail-saigh, an Eirinn, coig uairean
sa bhliadhna. Tha'n *Irisleabhar* air a
dheasachadh leis an Urr. E. O. Grow-
ney, an Oultigh Mayrcoth, a tha
gabhail na h-obair os laimh air ghaol a
Ghailig Eirionnach a chumail beo an
tir a duthaich. Tha MAC TALLA a cuir
faihte chrithheil air an *Irisleabhar*, agus
a guidhe gun soirbhicheis leis gu math na
dheasachair.

Air bliadhna an 13mh la dhe'n
mhìos na dh'fhalbh, dh'eug an Siormac
MacNeacail ann an Dun-Edin. Bò
dein e a rinn moran air son math a
dhucha agus a cheistinn meas agus urr-
amain measg uaislean na rìoghachd.
Rugadh e ann an Uisealost san Eilean
Sgathnach 'sa bhliadhna 1827. Fhuair
e chuid chuid de fhoghlam ann an ag-
eachd a bheirinn, agus an deigh bas
athair chaidh e gu Dun-Edin far an
danig e gu bhith na fhear-lagha. An
1872 rinn ead siormac dheth agus lean
e ris an dreuchd sin gu 1889. Bha'n
am sioguan a bhais ghabh e comh-
aidh ann an Dun-Edin maille ri

piuthar dha, oir cha do phos e riabhl.
Bha e na fhiar Ghaidheal, nach me-
adh saothair ann bhith tuilleadh us mor a
bha air son math nan Gaidheal agus na
Gailig. Bha e a dheasach air son a
chur an gnath-ro-chruinneachadh fadh
ail de chomhacail Ghailig ann sa
bheil gach nan linnean a dh'fhalbh
air a thagadh suas air son foghlam us
eilein na h-ann a tha ri teachd. Cumidh
an leabhar sin ainne an t-Siormac Mhic
Neacail air ceumhne fhad sa bhois
duine beo aig am bi suinn de dh'eachd-
ridh us fìrrechas nan Gaidheal.

Tha cusan car an-shocair 'san Eiphit
an drasda. Tha laimh an-uchdair aig
Breatunn air an duthaich sin o chionn
aireamh bhliadhnichean, agus tha adhar-
tas mor ri fàsion an cor an t-laigh ri
lion sin. Tha rìgh og air a chathair an
drasda a tha feuchinn ri e fèin ardachadh
le bhith namh gach mi a's urrinn dha an
aghaidh nasa Breatunnach. Ann an sin
tha e air a bhiosnachadh gu mor leis na
Frangich, a bha riabh an aghaidh guothuch
sam bith a bhi aig Breatunn ri riaghladh
na h-Eiphit, agus a bhiodh gle thairgeil
na'n tigeadh oirre 'n t-slat riaghlaidh a
chuir bhuairpe. 'Se bharail chothionn
a measg dhaoine, agus ar barail fèin mar
an ceudna, nach fhada gus an tuisg an
Khedive, mar a theirear ris, nach eil feum
sam bith ann a bhi breabadh an aghaidh
nan dealg, agus gun dean e air a shocair;
gum bi e gle thoilichte suidhe air a chathair
fhad sa dh'fhadas e, agus leigil le each
a bhith riaghladh. Chan eil dui aig Breat-
uinn an Eiphit a leigil bluaip' idir, agus
tha i'n deigh tuilleadh airm a chuir do'n
duthaich air eagul gun crìch ceannaire
sam bith na h-aghaidh.

Di-haine air an t-seachdain a'a chaidh,
dh'eug S.omas G. Blaine a'g Washington.
Bha e gle thinne o chionn a'eamh mhiosa
agus bha e dol na bu mhiosa fad na h-um-
sin. Bha e na dhaine tha car ainmeil na
latha fheinn. Bha e na Run-chleireach
na Saite 'nusair a bha Garfield na Chean-
suidhe air na Staitcan, agus a riabht
'nusair a thairg Harrison gu bhith riaghladh
gus an danig rud eigin catorra. Dh'
fheuch e son uair ri bhith na cheann-suidhe
ach cha deachidh leis, agus nusair a thair-
eadh dha feuchinn ris an omair sin a
chosnadh dha fèin uair eile, dhuit e.
Bha na leig e dheth a bhi na Run-chleir-
each na Staitte, ch' robh e gabhail guoth-
uch sam bith ri cuisean na duce. Bha e
tri fìshead bhliadhna sa dha a dh'acis.

CNATAN US AMHACH GHOIRT.—Tha sinn
a cleachdadh Haggard's Yellow Oil san
teaghlach air son cnatan us amhach ghoirt
agus tha e iongantach. Bha na phiahtar
dona le cuing ach leighis an Yellow Oil i
am beagan uine.—*Lizzie Chopelle, Bal-
win Ontario.*

BURDOCK

Riaghailteachd e 'n stamag, an
gruan 's na h-airnean, glanidh e
'n fhuil 's bheir e air falbh a h-uile
neo fhallaineachd, bho ghluirean
gu tinneas an rìgh.

BLOOD

LEIGHSIDH E

DECOCTUM, DOMINACIO,
CAPILLICUM, CANN GERT,
TENNIDE, KANGAROO,
FOSPHORUS, STOMACH SUIRE,
TENNACILIN, MEDICINARIA,
LOING, GALAIREAN CRIGINN.

LEIGHES

Am bheil Piano, Organ no
Inneal-fuaigheal a dhith ort?

Cha'n eil inneal-ciuil ann an
Canada mi's fhearr na Pianos
agus Organ "Klamm." Fhuair
iad clin mor aig Feil Hadifax
an uiridh.

Agus 'se 'n "Raymond" agus
an "New Williams" am da
Inneal-fhuaigheal a's fhearr a
tha ri'm faotainn air thalamh.

Airson tuilleadh fiosrachaidh
ruig, no sgrìobh gu

C. B. TRAVIS,
P. O. Box 68, Sydney, C. B.

LEUBH SO.

Tha mi reic Uidheannan-Gin-
ain dhe gach seorsa na's saoin-
na gheibhear an aite sam bith
eile 'n Ceap Breatuinn. Bheir
mi dhuit Cairt-Rathaid air \$22.
Tha mi dol an turas air gach
Carbad a ni mi gu'n bi thu
riarachte leis.

Ceannaich do Charbadan
had dhuthaich fheinn, 'sna bi
cuir do chuid airgid air falbh,
gu h-araidh, 'nusair a gheibh
thu cho saor agus cho math aig
an tigh

D. W. Mac Fhionghain,
SIDNI TUATH, C. B.

